

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ 2018 р. № _____

Київ

Про затвердження порядку верифікації звіту оператора про викиди парникових газів

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Порядок *[що регулює здійснення верифікації звіту оператора про викиди парникових газів]*.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади протягом трьох місяців з дня набрання чинності цією постановою привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Інд.

**Порядок
здійснення верифікації звіту оператора про викиди парникових газів**

I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює правила та процедуру верифікації звіту оператора про викиди парникових газів, який подається відповідно до [Закону України "Про засади організації та здійснення моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"] (далі - Закон).

2. Терміни, що вживаються в цьому Порядку, мають таке значення:

аналітичні процедури - аналіз коливань та тенденцій даних, у тому числі аналіз співвідношення даних, що не узгоджуються з іншою релевантною інформацією або відхиляються від прогнозованих значень;

аудитор з верифікації - окремий член групи з верифікації, який відповідає за здійснення верифікації звіту оператора та не є провідним аудитором;

верифікаційний ризик - ризик того, що, залежно від невід'ємного ризику, ризику системи контролю та ризику невиявлення, верифікатор зробить невірний висновок за результатами верифікації за наявності суттєвого викривлення у звіті оператора;

викривлення - упушення, неправильна інтерпретація або помилка в даних звіту оператора, за винятком допустимої невизначеності відповідно до [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України];

компетентність - здатність застосовувати знання та навички для здійснення відповідної діяльності;

невідповідність:

для цілей верифікації звіту оператора - дії або бездіяльність оператора, які суперечать чинному законодавству та вимогам, зазначеним у плані моніторингу, затвердженому уповноваженим органом, або

для цілей акредитації верифікатора - дії або бездіяльність верифікатора, які суперечать вимогам законодавства щодо акредитації та цього Порядку;

об'єкт моніторингу - місцезнаходження установки, оператора, даних про моніторинг оператора, засобів вимірювальної техніки та інші місця, де повинен проводитись та здійснюється моніторинг, у тому числі місця, де контролюються і зберігаються відповідні дані та інформація;

обґрунтована впевненість - високий, але не абсолютний рівень впевненості, виражений у висновку за результатами верифікації, стосовно відсутності суттєвих викривлень у звіті оператора;

провідний аудитор з верифікації - аудитор, який здійснює керівництво та контроль над групою з верифікації та відповідає за здійснення верифікації звіту оператора та звітування про результати верифікації;

ризик невиявлення - ризик того, що верифікатор не виявить суттєвого викривлення в звіті оператора;

рівень впевненості - ступінь впевненості верифікатора у верифікаційному звіті, що ґрунтується на прагненні до зменшення верифікаційного ризику відповідно до обставин виконання завдання з верифікації;

рівень суттєвості - кількісний поріг, вище якого викривлення, окремо або в сукупності з іншими викривленнями, на думку верифікатора, є суттєвим;

середовище контролю - середовище, в якому функціонує внутрішня система контролю, та загальні дії керівництва оператора, спрямовані на забезпечення розуміння такої внутрішньої системи контролю;

суттєве викривлення - викривлення, яке, на думку верифікатора, взяте окремо або в сукупності з іншими викривленнями, перевищує рівень суттєвості;

сфера акредитації - види діяльності, передбачені законодавством у сфері акредитації верифікаторів, щодо яких було подано заявку на акредитацію або проведено акредитацію;

технічний експерт - особа, яка має фахову підготовку та кваліфікацію у певній сфері.

У цьому Порядку термін "акредитація" вживається в значенні, наведеному в Законі України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності". Термін "уповноважений орган" та інші терміни в цьому Порядку вживаються в значенні, наведеному в Законі, інших нормативно-правових актах, прийнятих відповідно до нього.

3. Звіт оператора підлягає верифікації. Верифікований звіт оператора повинен бути достовірним для користувачів.

Процес верифікації звіту оператора повинен бути ефективним та надійним інструментом для підтримання процедур забезпечення та контролю якості та забезпечувати надання інформації, на підставі якої оператор може вживати заходи для підвищення якості моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів.

Верифікатор здійснює верифікацію з метою надання верифікаційного звіту, в якому з обґрунтованою впевненістю наводиться висновок про відсутність суттєвих викривлень у звіті оператора.

Верифікатор повинен планувати та здійснювати верифікацію з урахуванням принципів неупередженості та професіоналізму, та усвідомленням того, що можуть існувати обставини, що можуть призвести до суттєвих викривлень у звіті оператора.

Верифікатор повинен здійснювати верифікацію в загальносупільних інтересах незалежно від оператора та уповноваженого органу.

Під час верифікації верифікатор оцінює:

повноту звіту оператора та його відповідність вимогам, визначеним у *[порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України]*;

відповідність дій оператора вимогам, зазначеним у плані моніторингу, затвердженому уповноваженим органом;

наявність (відсутність) суттєвих викривлень у звіті оператора;

можливість надання інформації на підтвердження здійснення обробки даних, застосування системи контролю та суміжних процедур оператора для підвищення ефективності здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів.

Для оцінки наявності (відсутності) суттєвих викривлень у звіті оператора верифікатор повинен отримати чіткі та об'єктивні докази від оператора на підтвердження зазначених у звіті оператора підсумкових показників викидів парникових газів, із урахуванням всієї інформації, наведеної в звіті оператора.

Якщо верифікатор виявить, що оператор не дотримувався *[порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України]* при здійсненні моніторингу та підготовці звіту оператора, верифікатор зазначає про це у верифікаційному звіті.

Якщо план моніторингу не був затверджений уповноваженим органом відповідно до *[порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо*

викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], є неповним або якщо протягом звітного періоду до плану моніторингу були внесені істотні зміни, які не були затверджені уповноваженим органом у встановленому порядку, верифікатор повинен рекомендувати оператору подати план моніторингу або план моніторингу зі змінами на затвердження уповноваженому органу.

Після затвердження плану моніторингу або плану моніторингу зі змінами уповноваженим органом верифікатор продовжує, здійснює повторно або коригує діяльність із верифікації, залежно від обставин.

Якщо план моніторингу або план моніторингу зі змінами не були затверджені до видачі верифікаційного звіту, верифікатор зобов'язаний зазначити про це у верифікаційному звіті.

II. Здійснення верифікації

Попередній аналіз та збір інформації

4. Перед наданням згоди на здійснення верифікації, верифікатор отримує від оператора інформацію, достатню для розуміння діяльності оператора, та аналізує можливість здійснення верифікації, зокрема шляхом:

аналізу ризиків, пов'язаних зі здійсненням верифікації відповідно до цього Порядку;

ознайомлення з інформацією, наданою оператором, для визначення обсягу верифікації;

оцінки відповідності завдання з верифікації сфері акредитації верифікатора;

оцінки достатності компетентності верифікатора, персоналу та ресурсів, необхідних для формування групи з верифікації, здатної належно та у встановлений строк виконати верифікацію з урахуванням складності установки;

оцінки здатності верифікатора забезпечити наявність у потенційної групи з верифікації, що є в його розпорядженні, компетентності та спеціалістів, необхідних для здійснення верифікації;

визначення для кожного отриманого верифікатором завдання з верифікації часу, необхідного для належного виконання завдання з верифікації.

Оператор на письмовий запит верифікатора зобов'язаний надати верифікатору інформацію, необхідну для здійснення верифікатором діяльності, зазначеної в абзаці першому цього пункту.

5. З метою визначення часу, необхідного для виконання завдання з верифікації, визначеного в абзаці восьмому пункту 4 цього Порядку, верифікатор враховує, зокрема, такі фактори:

складність установки;

обсяг інформації та складність плану моніторингу, затвердженого уповноваженим органом;

необхідний рівень суттєвості;

складність та повноту обробки даних та системи контролю оператора;

місцезнаходження інформації та даних, що стосуються викидів парникових газів.

Договір про здійснення верифікації може передбачати можливість оплати часу, витраченого додатково до часу, узгодженого в договорі про здійснення верифікації на випадок, якщо верифікатор встановить необхідність додаткового часу для стратегічного аналізу, аналізу ризиків або іншої діяльності з верифікації. Потреба у додатковому часі може виникнути, зокрема, у таких випадках:

якщо протягом верифікації обробка даних, заходи з контролю або логістика оператора виявляться складнішими, ніж передбачалося;

якщо під час верифікації верифікатор виявить викривлення, невідповідності, недостатність даних або помилки в даних.

6. Перед проведенням стратегічного аналізу та на інших етапах верифікації оператор надає верифікатору:

1) останню редакцію плану моніторингу, а також всі редакції плану моніторингу, затверджені уповноваженим органом та підтвердження такого затвердження;

2) опис обробки даних оператора;

3) оцінку невід'ємних ризиків і ризиків системи контролю оператора відповідно до [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України] та загальний опис системи контролю;

4) процедури, зазначені в плані моніторингу, затвердженому уповноваженим органом, у тому числі процедури обробки даних та заходи з контролю;

- 5) річний звіт оператора;
- 6) у випадках, передбачених [порядком, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженому Кабінетом Міністрів України], план відбору та аналізу проб, затверджений уповноваженим органом;
- 7) у випадку внесення змін до плану моніторингу протягом звітного періоду - записи, що відображають ці зміни відповідно до [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженому Кабінетом Міністрів України];
- 8) у випадках, передбачених [порядком, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженому Кабінетом Міністрів України], звіт про вдосконалення;
- 9) верифікаційний звіт за рік, що передує поточному звітному періоду, якщо верифікатор не здійснював верифікацію для такого оператора у році, що передує поточному звітному періоду;
- 10) кореспонденцію із уповноваженим органом, зокрема щодо повідомлення про внесення змін до плану моніторингу;
- 11) інформацію про бази даних та джерела даних, що використовуються для цілей моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів;
- 12) у випадках, передбачених пунктом 26 цього Порядку - погодження уповноваженим органом рішення верифікатора про проведення невиїзної верифікації;
- 13) іншу інформацію, необхідну для планування та здійснення верифікації.

До того, як верифікатор видасть верифікаційний звіт, оператор повинен надати верифікатору остаточний та затверджений оператором звіт оператора.

Стратегічний аналіз

7. На початку процесу верифікації верифікатор повинен оцінити ймовірний характер, обсяг та складність завдань з верифікації шляхом проведення стратегічного аналізу діяльності, що стосується установки.

Для цілей стратегічного аналізу, верифікатор повинен отримати та розглянути таку інформацію:

- 1) інформацію, передбачену в абзаці першому пункту 6 цього Порядку;
- 2) інформацію щодо необхідного рівня суттєвості;
- 3) інформацію, отриману за результатами верифікації за попередні роки, якщо верифікатор здійснює верифікацію для оператора, для якого він здійснював верифікацію раніше;
- 4) іншу інформацію, необхідну для того, щоб визначити, чи є група з верифікації компетентною для здійснення верифікації, чи правильно був визначений необхідний для верифікації час, передбачений у договорі про здійснення верифікації, та переконатися, що верифікатор здатний провести необхідний аналіз ризиків.

Під час розгляду інформації, зазначеної в абзаці другому цього пункту, верифікатор повинен оцінити, зокрема такі фактори:

категорію установки та діяльність, що здійснюється на установці;

план моніторингу, затверджений уповноваженим органом, та специфіку методики моніторингу, викладену в плані моніторингу;

характер, обсяг та складність джерел викидів парникових газів та матеріальних потоків, а також обладнання та процесів, які призводять до викидів парникових газів, щодо яких було зібрано дані про викиди парникових газів, зокрема вимірювальне обладнання, описане в плані моніторингу, походження та застосування розрахункових коефіцієнтів та інших джерел первинних даних;

обробку даних, систему контролю та середовище контролю.

При проведенні стратегічного аналізу верифікатор перевіряє:

- 1) чи є наданий йому план моніторингу останньою редакцією, затвердженою уповноваженим органом;
- 2) чи були внесені зміни до плану моніторингу протягом звітного періоду;
- 3) чи були такі зміни повідомлені уповноваженому органу або затверджені уповноваженим органом відповідно до [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України].

Аналіз ризиків

8. Для розробки, планування та здійснення ефективної верифікації верифікатор проводить аналіз ризиків. Верифікатор повинен виявити та проаналізувати такі елементи:

- 1) невід'ємні ризики;
- 2) заходи з контролю;
- 3) якщо заходи з контролю були впроваджені, ризики системи контролю щодо ефективності цих заходів з контролю.

При виявленні та аналізі елементів, зазначених у цьому пункті, верифікатор бере до уваги, зокрема, результати стратегічного аналізу, інформацію, зазначену в підпунктах 1-3 абзацу другого пункту 7 цього Порядку.

Якщо верифікатор встановлює, що оператор не виявив відповідні невід'ємні ризики та ризики системи контролю під час оцінки ризиків, верифікатор повинен повідомити про це оператора.

За наявності підстав, на основі інформації, отриманої під час верифікації, верифікатор повинен переглянути результати аналізу ризиків та внести зміни до діяльності з верифікації, яку необхідно виконати, або виконати її повторно.

План верифікації

9. Верифікатор складає та виконує план верифікації з урахуванням отриманої інформації та ризиків, виявлених у ході стратегічного аналізу та аналізу ризиків. План верифікації повинен містити, щонайменше, таку інформацію:

- 1) програму верифікації, в якій описується характер та обсяг діяльності з верифікації, а також строки та порядок здійснення діяльності з верифікації;
- 2) план тестувань, в якому визначається обсяг та методи тестування заходів з контролю, а також процедури здійснення заходів з контролю;
- 3) план вибіркової перевірки даних, у якому визначається обсяг та методи вибірки даних, пов'язаних з окремими даними, що лежать в основі сукупних обсягів викидів парникових газів, зазначених у звіті оператора.

Верифікатор складає план тестувань таким чином, щоб можна було визначити, наскільки при оцінці відповідності дій оператора вимогам, зазначеним у плані моніторингу, затвердженому уповноваженим органом, можна покладатися на відповідні заходи з контролю.

При визначенні обсягу вибіркової перевірки даних та діяльності з вибіркової перевірки даних для тестування заходів з контролю, верифікатор враховує такі елементи:

невід'ємні ризики;

середовище контролю;

відповідні заходи з контролю;

необхідність надання висновку за результатами верифікації з обґрунтованою впевненістю.

При визначенні обсягу вибіркової перевірки даних та діяльності з вибіркової перевірки даних, зазначених в підпункті 3 абзацу першого цього пункту, верифікатор аналізує такі елементи:

невід'ємні ризики та ризики системи контролю;

результати аналітичних процедур;

необхідність надання висновку за результатами верифікації з обґрунтованою впевненістю;

рівень суттєвості;

суттєвість впливу окремого елемента даних на загальну сукупність даних.

Верифікатор повинен скласти та виконувати план верифікації таким чином, щоб верифікаційний ризик був зведений до прийняттого рівня, щоб досягти обґрунтованої впевненості в тому, що звіт оператора не містить суттєвих викривлень.

Верифікатор повинен внести зміни до аналізу ризиків та плану верифікації та скоригувати діяльність з верифікації в ході верифікації, якщо верифікатор виявить додаткові ризики, які необхідно зменшити, або якщо фактичний ризик виявиться меншим, ніж передбачалося.

Детальна верифікація

10. Верифікатор повинен виконати план верифікації. Верифікатор перевіряє виконання плану моніторингу, затвердженого уповноваженим органом, на підставі аналізу ризиків.

Для цього верифікатор повинен провести щонайменше змістовне тестування, яке складається з аналітичних процедур, верифікації даних, перевірки методики моніторингу, а також перевірити:

1) обробку даних та системи, використані в процесі обробки даних (у тому числі інформаційні системи), шляхом відслідковування потоку даних, із дотриманням послідовності та взаємодії обробки даних від первинних вихідних даних до складання звіту оператора;

2) належність документування, впровадження та використання заходів з контролю оператора та їх ефективність для зменшення невід'ємних ризиків;

3) ефективність процедур, передбачених планом моніторингу, для зменшення невід'ємних ризиків та ризиків системи контролю та належність впровадження, документування та використання процедур, передбачених планом моніторингу.

11. Аналітичні процедури застосовуються верифікатором для оцінки достовірності та повноти даних, якщо невід'ємний ризик, ризик системи контролю та характер заходів з контролю оператора вказують на необхідність проведення аналітичних процедур.

При проведенні аналітичних процедур верифікатор повинен оцінити звітні дані для виявлення потенційних ризиків після чого переконатися в ефективності та скоригувати заплановану діяльність з верифікації. Верифікатор повинен, зокрема оцінити достовірність коливань та тенденцій протягом певного періоду або між порівнюваними показниками, та виявити різкі відхилення, неочікувані дані та відсутність даних.

Аналітичні процедури включають:

1) попередні аналітичні процедури для підсумкових даних до проведення заходів, зазначених у пункті 10 цього Порядку, з метою визначення характеру, складності та відповідності звітних даних;

2) змістовні аналітичні процедури для підсумкових даних і окремих даних, що лежать в основі підсумкових даних, що проводяться з метою виявлення потенційних структурних помилок та різких відхилень;

3) остаточні аналітичні процедури для підсумкових даних, що проводяться з метою забезпечення перевірки належності виправлення помилок, виявлених під час верифікації.

Якщо верифікатор виявить відхилення, коливання, тенденції, відсутність даних, суперечливі дані, або дані, що суттєво відрізняються від очікуваних значень або співвідношень, верифікатор отримує обґрунтування оператора разом із документами на підтвердження обґрунтування оператора.

На підставі наданого оператором обґрунтування та документів верифікатор повинен оцінити вплив на план верифікації та діяльність з верифікації, яку необхідно виконати.

12. Верифікація даних у звіті оператора здійснюється верифікатором із застосуванням детального тестування даних, у тому числі відстеження даних до джерела первинних даних, перехресну перевірку даних із зовнішніми джерелами даних, звірку даних, порівняння з граничними значеннями відповідних даних та проведення перерахунків.

У межах верифікації даних верифікатор перевіряє, зокрема:

межі установки;

повноту відображення матеріальних потоків та джерел викидів парникових газів відповідно до плану моніторингу, затвердженого уповноваженим органом;

відповідність звітних даних у звіті оператора первинним вихідним даним;

якщо оператор застосовує методику на основі вимірювань - вимірних значень із використанням результатів розрахунків, здійснених оператором відповідно до пункту 49 [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України];

достовірність і точність даних.

13. Під час перевірки відповідності заходів з контролю та процедур, зазначених у підпунктах 2 та 3 абзацу другого пункту 10 цього Порядку, або перевірок, зазначених у пунктах 11 та 12 цього Порядку, верифікатор може використовувати методи вибіркової перевірки, що залежать від особливостей установки, за умови, що за результатами аналізу ризиків було доведено обґрунтованість вибіркової перевірки даних.

14. Верифікатор повинен перевірити правильність вибору та застосування методики моніторингу, передбаченої планом моніторингу, затвердженим уповноваженим органом.

З метою верифікації звіту оператора верифікатор повинен перевірити правильність застосування та реалізації плану відбору та аналізу проб, затвердженого уповноваженим органом.

Якщо CO₂ передається в порядку, передбаченому пунктами 53 та 54 [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], а обсяг компонентного CO₂ визначається на установці, з якої компонентний CO₂

передано, так і на установці, яка його отримала, верифікатор повинен перевірити, чи може розбіжність між виміряними значеннями обсягів компонентного CO₂ на обох установках бути пояснена невизначеністю систем вимірювання, та чи оператори використали правильне середнє арифметичне значення вимірянних обсягів компонентного CO₂ у звітах операторів щодо обох установок.

Якщо розбіжність між виміряними значеннями обсягів переданого та отриманого компонентного CO₂ на обох установках не може бути пояснена невизначеністю систем вимірювання, верифікатор повинен перевірити, чи були застосовані коригування для усунення розбіжності між виміряними значеннями обсягів переданого та отриманого компонентного CO₂, чи були ці коригування консервативними, та чи були такі коригування затверджені уповноваженим органом.

15. Якщо для заповнення відсутніх даних згідно з пунктом 64 [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України] були використані методи, встановлені в плані моніторингу, затвердженому уповноваженим органом, верифікатор повинен перевірити доречність використаних методів для конкретної ситуації та правильність їх застосування.

Якщо уповноважений орган затвердив використання методів, що відрізняються від тих, які зазначені в пункті 64 [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], верифікатор повинен перевірити правильність застосування та документування затвердженого підходу.

Якщо оператор не отримав затвердження уповноваженого органу вчасно, верифікатор повинен перевірити, чи забезпечує підхід оператора до заповнення відсутніх даних недопущення заниження обсягів викидів парникових газів і чи не призводить цей підхід до суттєвих викривлень.

Верифікатор повинен перевірити, чи є ефективними заходи з контролю, запроваджені оператором для недопущення відсутності даних.

16. Якщо [порядком, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України] від оператора вимагається надати підтвердження дотримання порогів невизначеності для даних про діяльність та розрахункових коефіцієнтів, верифікатор повинен підтвердити достовірність інформації, яка використовується для розрахунку рівнів невизначеності, як зазначено у затвердженому плані моніторингу.

Якщо оператор застосовує альтернативну методику моніторингу відповідно до пункту 22 [порядку, що регулює здійснення моніторингу та

звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], верифікатор повинен перевірити:

чи було проведено оператором оцінку та розрахунок рівня невизначеності, якими підтверджується, що сукупний щорічний поріг невизначеності викидів парникових газів, встановлені законодавством, не було перевищено;

дійсність інформації, яка використовується для оцінки та розрахунку невизначеності;

відповідність підходу до оцінки та обчислення сукупної невизначеності всіх параметрів, які використовуються для визначення обсягу річних викидів парникових газів умовам пункту 22 [*порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України*];

наявність доказів на підтвердження того, що застосування оператором першого рівня точності відповідно до методики на основі розрахунків для одного або кількох значних матеріальних потоків або незначних матеріальних потоків та методики на основі вимірювань для одного або кількох джерел викидів парникових газів, що відносяться до таких матеріальних потоків, технічно нездійсненно або призводить до необґрунтованих витрат.

17. Якщо верифікатор під час верифікації виявив викривлення або невідповідності, він повинен невідкладно повідомити про це оператора та рекомендувати внести відповідні виправлення.

Оператор повинен виправити викривлення та невідповідності, про які йому було повідомлено.

Якщо оператор не виправить викривлення чи невідповідності, про які йому було повідомлено верифікатором, до того, як верифікатор видасть верифікаційний звіт, верифікатор повинен запитати пояснення від оператора щодо основних причин невідповідностей або викривлень, щоб оцінити, яким чином невідповідності або викривлення впливають на звітні дані.

Якщо верифікатор виявить невідповідність або викривлення при використанні методу вибіркової перевірки даних, він повинен вимагати пояснення від оператора основних причин невідповідності або викривлення, щоб оцінити вплив невідповідності або викривлення на звітні дані. За результатами оцінки верифікатор повинен визначити, чи є необхідність здійснення додаткової діяльності з верифікації, збільшення обсягу вибірки, а також які дані підлягають виправленню оператором.

Верифікатор повинен розглянути розмір та характер викривлення, а також конкретні обставини його виникнення, та визначити, чи мають суттєвий

вплив не виправлені викривлення, взяті окремо або в сукупності з іншими викривленнями, на загальний звітний обсяг викидів парникових газів.

Верифікатор повинен оцінити, чи впливають не виправлені невідповідності, взяті окремо або в сукупності з іншими невідповідностями, на звітні дані та чи вони призведуть до суттєвого викривлення.

Верифікатор може вважати викривлення суттєвими, навіть якщо ці викривлення, взяті окремо або в сукупності з іншими викривленнями, не перевищують рівень суттєвості, встановлений цим Порядком, якщо такий висновок можна обґрунтувати розміром та характером викривлень та конкретними обставинами їх виникнення.

18. Рівень суттєвості становить:

5 % від загального обсягу викидів парникових газів, зазначеного в звіті оператора за звітний період, щодо якого здійснюється верифікація, для установок категорії А та установок категорії Б;

2 % від загального обсягу викидів парникових газів, зазначеного в звіті оператора за звітний період, щодо якого здійснюється верифікація, для установок категорії В.

19. Під час розгляду інформації, отриманої в ході верифікації, верифікатор повинен:

перевірити остаточні дані, повідомлені оператором, у тому числі дані, виправлені на основі інформації, отриманої під час верифікації;

розглянути причини, повідомлені оператором, щодо розбіжностей між остаточними даними та раніше повідомленими даними;

розглянути результати оцінки, щоб визначити правильність виконання оператором плану моніторингу, затвердженого уповноваженим органом, та описаних у ньому процедур;

оцінити, чи є верифікаційний ризик прийнятно низьким, щоб досягти обґрунтованої впевненості;

переконатися в наявності достатніх доказів для того, щоб з обґрунтованою впевненістю надати висновок за результатами верифікації про відсутність суттєвих викривлень у звіті оператора;

переконатися в тому, що процес верифікації було в повному обсязі відображено у внутрішній верифікаційній документації, та у можливості надати висновок у верифікаційному звіті.

Внутрішня верифікаційна документація

20. Верифікатор повинен підготувати внутрішню верифікаційну документацію, що містить, зокрема:

результати виконаної діяльності з верифікації;

стратегічний аналіз, аналіз ризиків та план верифікації;

достатню інформацію для підтвердження висновку за результатами верифікації, у тому числі обґрунтування рішень щодо того, чи впливають суттєво виявлені викривлення на звітні дані викиди парникових газів та пов'язані з ними дані;

час, витрачений на проведення верифікації;

результати перевірок, зазначених у пунктах 10, 11, 12 та 14 цього Порядку, у тому числі інформацію про додаткові вибірки;

всі викривлення та невідповідності, які були виправлені оператором під час верифікації, із зазначенням того, чи їх було виправлено.

Якщо верифікатор використовує спрощений план верифікації, він повинен зберігати матеріали для обґрунтування застосування спрощеного плану верифікації у внутрішній верифікаційній документації, в тому числі докази виконання умов для застосування спрощеного плану верифікації.

Внутрішня верифікаційна документація повинна складатися таким чином, щоб незалежний рецензент і національний орган з акредитації могли оцінити відповідність проведеної верифікації вимогам, передбаченим цим Порядком.

21. Для цілей внутрішнього контролю якості діяльності з верифікації, верифікатор повинен подати внутрішню верифікаційну документацію та верифікаційний звіт незалежному рецензенту на перевірку до видачі верифікаційного звіту.

Незалежний рецензент призначається верифікатором. Незалежний рецензент не повинен бути залучений до діяльності з верифікації, яка є предметом його перевірки.

Перевірці незалежним рецензентом підлягає весь процес верифікації, описаний у цьому Порядку та відображений у внутрішній верифікаційній документації.

Незалежний рецензент повинен, зокрема:

здійснити заходи, щоб переконатися у відповідності здійснення верифікації вимогам цього Порядку, правильності виконання процедур у рамках діяльності з верифікації, зазначених у пункті 35 цього Порядку, і застосуванні належної професійної обережності та розсудливості;

оцінити, чи достатньо зібраних доказів для того, щоб верифікатор міг видати верифікаційний звіт з обґрунтованою впевненістю;

у разі виникнення обставин, за яких після перевірки у верифікаційний звіт будуть внесені зміни, розглянути такі зміни та їх докази.

Верифікатор повинен належним чином призначити особу, уповноважену засвідчити верифікаційний звіт на основі висновків незалежного рецензента та доказів, наведених у внутрішній верифікаційній документації.

Після засвідчення верифікаційного звіту верифікатор повинен відобразити результати перевірки незалежним рецензентом у внутрішній верифікаційній документації.

Верифікатор повинен надати на запит уповноваженому органу доступ до внутрішньої верифікаційної документації.

Верифікаційний звіт

22. На підставі інформації, отриманої під час верифікації, верифікатор повинен видати оператору верифікаційний звіт. Для кожного звіту оператора, який підлягав верифікації, надається окремий верифікаційний звіт.

Верифікаційний звіт повинен містити один із таких висновків:

за результатами верифікації звіт оператора визнано задовільним;

звіт оператора містить суттєві викривлення, які не були виправлені до того, як було видано верифікаційний звіт;

обсяг верифікації є занадто обмеженим і верифікатор не зміг отримати достатні докази для того, щоб з обґрунтованою впевненістю надати висновок за результатами верифікації про відсутність суттєвих викривлень у звіті оператора;

через окремі невідповідності або їх сукупність відсутня достатня визначеність та верифікатор не може з обґрунтованою впевненістю стверджувати про відсутність суттєвих викривлень у звіті оператора.

Звіт оператора може бути визнано задовільним за результатами верифікації лише у випадку, якщо звіт оператора не містить суттєвих викривлень. У звіті оператора, який визнано задовільним, можуть бути

викривлення, що не є суттєвими, та невідповідності, які не мають суттєвого впливу на звітні дані. Такі викривлення та невідповідності підлягають виправленню в порядку, встановленому законодавством.

Оператор повинен надати уповноваженому органу верифікаційний звіт разом із верифікованим звітом оператора.

У верифікаційному звіті повинні визначатися, зокрема, такі елементи:

повне найменування оператора, звіт якого підлягав верифікації;

цілі верифікації;

обсяг верифікації;

посилання на звіт оператора, що підлягав верифікації;

критерії, що застосовувалися для верифікації звіту оператора, зокрема, редакції плану моніторингу, затвердженого уповноваженим органом, а також строк дії кожного плану моніторингу;

сукупні показники викидів парникових газів щодо видів діяльності та кожної установки;

звітний період, за який здійснювалася верифікація;

обов'язки оператора, уповноваженого органу та верифікатора;

висновок за результатами верифікації;

опис виявлених викривлень та невідповідностей, які не були виправлені до видачі верифікаційного звіту;

дати відвідування об'єкта моніторингу та особи, які відвідали об'єкт моніторингу;

інформація про відмову від відвідування об'єкта моніторингу, а також про причини відмови від такого відвідування об'єкта моніторингу;

випадки недотримання [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], які були виявлені під час верифікації;

якщо неможливо своєчасно отримати затвердження плану моніторингу зі змінами при встановленні письмової процедури щодо методу оцінки для визначення консервативних даних, які призначені для заміщення відсутніх даних, відповідно до абзацу третього пункту 15 цього Порядку - підтвердження

того, чи є метод, що використовується оператором, консервативним і чи не призводить цей метод до суттєвих викривлень;

рекомендації щодо вдосконалення, за наявності;

найменування провідного аудитора з верифікації, незалежного рецензента та, у відповідних випадках, аудитора з верифікації та технічного експерта, які брали участь у верифікації звіту оператора;

основні відомості про верифікатора (повне найменування, місцезнаходження, інформація про акредитацію);

дата, підпис та ім'я уповноваженої особи, що діє від імені верифікатора.

Верифікатор повинен детально описати виявлені викривлення та невідповідності у верифікаційному звіті, щоб оператор та уповноважений орган могли встановити:

розмір та характер викривлення чи невідповідності;

причини того, чому викривлення має суттєвий вплив або не має суттєвого впливу;

якого елемента звіту оператора стосується викривлення та якого елемента плану моніторингу стосується невідповідність.

23. Верифікатор може зробити висновок про те, що обсяг верифікації є занадто обмеженим, у таких випадках:

через відсутність даних верифікатор не має змоги отримати докази, необхідні для зменшення верифікаційного ризику до рівня, необхідного для досягнення рівня обґрунтованої впевненості;

план моніторингу не затверджений уповноваженим органом;

план моніторингу не забезпечує достатнього обсягу або визначеності даних для отримання висновку за результатами верифікації;

оператор не надав достатньої інформації для здійснення верифікації верифікатором.

24. Верифікатор повинен оцінити, чи виправив оператор невідповідності, що не були усунені, зазначені у верифікаційному звіті, що стосуються попереднього звітного періоду, відповідно до вимог пункту 70 [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], якщо такі вимоги застосовуються.

Якщо оператор не виправив такі невідповідності, верифікатор повинен встановити, чи така бездіяльність оператора збільшує або може збільшити ризик викривлень.

Верифікатор зазначає у верифікаційному звіті, чи було виправлено такі невідповідності оператором та фіксує у внутрішній верифікаційній документації детальні дані про те, коли та яким чином невідповідності виправлено оператором.

25. Верифікатор повинен включити до верифікаційного звіту рекомендації щодо вдосконалення діяльності оператора, у випадку виявлення необхідності такого вдосконалення, з таких питань:

оцінка ризиків оператора;

розробка, документування, впровадження та підтримка обробки даних та заходів з контролю, а також оцінки системи контролю;

розробка, документування, впровадження та підтримка процедур обробки даних та заходів з контролю, а також інших процедур, які оператор має запровадити відповідно до [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України];

моніторинг та звітність щодо викидів парникових газів, в тому числі стосовно досягнення вищих рівнів точності, зменшення ризиків та підвищення ефективності моніторингу та звітності.

Під час верифікації протягом року, наступного за тим, в якому у верифікаційному звіті було надано рекомендації щодо вдосконалення, верифікатор перевіряє виконання оператором таких рекомендацій щодо вдосконалення та способів їх впровадження.

Якщо оператор не виконав такі рекомендації або виконав їх неправильно, верифікатор оцінює вплив цього на ризик викривлень та невідповідностей.

Відвідування об'єкта моніторингу

26. Під час верифікації верифікатор повинен щонайменше один раз відвідати установку з метою оцінки роботи засобів вимірювальної техніки та систем моніторингу, меж установки, повноти врахування матеріальних потоків та джерел викидів парникових газів, а також з метою проведення консультацій, здійснення заходів, передбачених цим Порядком, а також збору достатньої інформації та доказів, на підставі яких можна зробити висновок про те, чи містить звіт оператора суттєві викривлення, крім випадків, передбачених цим Порядком.

За результатами аналізу ризиків верифікатор визначає, чи є необхідність відвідування додаткових об'єктів моніторингу, у тому числі, у випадках, якщо певні процедури обробки даних та заходи з контролю здійснюються на інших об'єктах моніторингу, таких як головний офіс компанії та інші офісні приміщення за межами установки.

Оператор повинен надати верифікатору доступ до об'єктів моніторингу в обсязі, необхідному для проведення верифікації.

Верифікатор може прийняти рішення про проведення невіїзної верифікації за результатами аналізу ризиків та після визначення наявності віддаленого доступу верифікатора до всіх відповідних даних, та за умови дотримання вимог щодо невіїзної верифікації, [встановлених законодавством]. Верифікатор невідкладно інформує оператора про рішення про проведення невіїзної верифікації.

Рішення верифікатора про проведення невіїзної верифікації підлягає погодженню уповноваженим органом на підставі заяви оператора.

Невід'ємними додатками до заяви оператора про погодження рішення верифікатора про проведення невіїзної верифікації є:

документи, що містять інформацію, надану верифікатором, про результати аналізу ризиків;

документи, що містять інформацію про наявність віддаленого доступу до відповідних даних;

документи, які підтверджують, що вимоги, викладені в абзацах одинадцятому - чотирнадцятому цього пункту, не поширюються на установку;

документи, які підтверджують виконання інших вимог, встановлених законодавством, для погодження рішення верифікатора про проведення невіїзної верифікації.

Для верифікації звіту оператора установки, крім установки з низькими обсягами викидів парникових газів, верифікатор повинен обов'язково здійснювати відвідування об'єкта моніторингу за однієї з таких умов:

при першій верифікації верифікатором звіту оператора;

якщо жодним верифікатором не здійснювалося відвідування об'єкта моніторингу протягом двох звітних періодів, що безпосередньо передують поточному звітному періоду;

якщо протягом звітнього періоду було внесено істотні зміни до плану моніторингу.

Погодження уповноваженого органу рішення верифікатора про проведення невиїзної верифікації не вимагається для установок з низькими обсягами викидів парникових газів.

Оператор невідкладно повідомляє верифікатора про рішення уповноваженого органу та надає копію такого рішення верифікатору.

III. Вимоги до верифікатора

27. Верифікація здійснюється верифікатором відповідно до вимог, установлених законодавством у сфері акредитації, національними стандартами з питань акредитації, гармонізованими з відповідними міжнародними та європейськими стандартами, зокрема, відповідно до ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 та ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими їх може бути замінено, а також іншими документами з питань акредитації, прийнятими національним органом України з акредитації, міжнародними та європейськими організаціями з акредитації.

28. Верифікатор може видавати верифікаційний звіт виключно для оператора, види діяльності якого охоплені наділеною для верифікатора сферою акредитації та є видами діяльності, які входять до переліку видів діяльності, на які поширюються моніторинг, звітність та верифікація викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

29. Верифікатор повинен визначити, задокументувати, впровадити та підтримувати процес забезпечення компетентності, для забезпечення того, щоб весь персонал, уповноважений здійснювати діяльність з верифікації, був компетентним для виконання доручених йому завдань.

В межах процесу забезпечення компетентності верифікатор повинен визначити, задокументувати, впровадити та підтримувати, зокрема:

критерії загальної компетентності персоналу, залученого до діяльності з верифікації;

критерії спеціальної компетентності для кожної функції персоналу верифікатора, залученого до діяльності з верифікації, зокрема для аудитора з верифікації, провідного аудитора з верифікації, незалежного рецензента та технічного експерта, з урахуванням особливостей сфери акредитації, в межах якої ці особи здійснюють діяльність з верифікації;

методи систематичного забезпечення компетентності та регулярного оцінювання персоналу, залученого до діяльності з верифікації;

процес забезпечення постійного навчання персоналу, залученого до діяльності з верифікації;

процес оцінювання відповідності завдань з верифікації сфері акредитації верифікатора, та оцінювання відповідності компетентності, персоналу та ресурсів верифікатора, необхідних для формування групи з верифікації та завершення діяльності з верифікації у встановлений строк.

Під час оцінки компетентності персоналу відповідно до абзацу п'ятого цього пункту, верифікатор повинен оцінити таку компетентність на основі критеріїв компетентності, передбачених абзацами третім та четвертим цього пункту.

Процес, зазначений у абзаці сьомому цього пункту, повинен включати процес оцінки наявності компетентності у групи з верифікації та персоналу, необхідних для здійснення діяльності з верифікації для конкретного оператора.

Критерії загальної та спеціальної компетентності розробляються з урахуванням критеріїв, викладених у абзацах четвертому - шостому пункту 31, пунктах 32, 33 та 34 цього Порядку.

30. Верифікатор повинен здійснювати на регулярній основі спостереження за діяльністю персоналу, залученого до діяльності з верифікації, з метою підтвердження належної компетентності персоналу.

Верифікатор на регулярній основі здійснює перегляд процесу забезпечення компетентності для:

розроблення критеріїв загальної та спеціальної компетентності відповідно до вимог щодо компетентності, встановлених цим Порядком;

вирішення всіх питань, що стосуються визначення критеріїв загальної та спеціальної компетентності, встановлених цим Порядком;

належного оновлення та виконання всіх вимог до підтримання процесу забезпечення компетентності.

Верифікатор повинен мати систему документування результатів діяльності, здійсненої в межах процесу забезпечення компетентності.

Компетентність та діяльність аудитора з верифікації та провідного аудитора з верифікації повинна бути оцінена оцінювачем, який призначається верифікатором та має достатній рівень компетентності.

Компетентний оцінювач повинен виконувати спостереження за діями аудитора з верифікації та провідного аудитора з верифікації під час верифікації

звіту оператора на об'єкті моніторингу, щоб визначити, чи відповідають вони критеріям компетентності.

Якщо член персоналу не відповідає вимогам щодо критеріїв компетентності для виконання конкретного завдання, верифікатор повинен визначити та організувати додаткове навчання або роботу під наглядом, та здійснювати спостереження за роботою такого члена персоналу. Такі заходи повинні проводитись верифікатором до усунення підстав вважати, що член персоналу не відповідає вимогам щодо критеріїв компетентності.

31. Для кожного завдання з верифікації верифікатор повинен сформувати групу з верифікації, здатну здійснити діяльність з верифікації.

Обов'язковим членом групи з верифікації є провідний аудитор з верифікації. За потреби, відповідно до висновку верифікатора за результатами оцінки, зазначеної в абзаці сьомому пункту 4 цього Порядку та стратегічного аналізу, членами групи з верифікації можуть бути відповідна кількість аудиторів з верифікації та технічних експертів.

Для перевірки незалежним рецензентом діяльності з верифікації щодо окремого завдання з верифікації верифікатор повинен призначити незалежного рецензента, не включеного до складу групи з верифікації, яка здійснює завдання з верифікації, що є предметом перевірки незалежним рецензентом.

Кожен член групи з верифікації повинен:

чітко розуміти власну роль у процесі верифікації;

мати змогу ефективно спілкуватися мовою, необхідною для виконання доручених завдань.

Група з верифікації повинна мати у своєму складі одну особу або більше з достатніми знаннями в технічній сфері та розумінням, необхідним для оцінки технічних аспектів моніторингу та звітності щодо специфічних технічних питань стосовно видів діяльності, які підлягають моніторингу та звітності, та які здійснюються на установці[, та однієї особи, яка здатна спілкуватися мовою, необхідною для здійснення верифікації звіту оператора в місцевості, де верифікатор здійснює таку верифікацію].

Якщо група з верифікації складається з однієї особи, така особа повинна відповідати всім вимогам щодо компетентності аудитора з верифікації, провідного аудитора з верифікації та вимогам, викладеним у абзацах четвертому - сьомому цього пункту.

32. Аудитор з верифікації повинен бути компетентним для здійснення верифікації. Для цього аудитор з верифікації повинен мати, зокрема:

1) знання положень Закону, [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], цього Порядку, застосовних стандартів, настанов та іншого законодавства у сфері верифікації та акредитації;

2) знання та досвід з проведення перевірки та аналізу даних та інформації, зокрема:

методики перевірки даних та інформації, зокрема, застосування рівня суттєвості та оцінювання суттєвості викривлень;

аналізу невід'ємних ризиків та ризиків системи контролю;

обізнаності щодо методів вибірки для вибіркової перевірки даних та перевірки заходів з контролю;

оцінювання систем даних та інформації, систем інформаційних технологій, обробки даних, заходів з контролю, систем контролю та процедури щодо заходів з контролю;

3) здатність здійснювати діяльність, пов'язану з верифікацією звіту оператора;

4) знання та досвід моніторингу та звітності в частині технічних питань з урахуванням особливостей галузі, що мають суттєве значення для видів діяльності щодо яких аудитор з верифікації здійснює верифікацію.

Провідний аудитор з верифікації повинен відповідати вимогам до компетентності, встановленим для аудитора з верифікації, та повинен продемонструвати компетентність для керування групою з верифікації та нести відповідальність за здійснення діяльності з верифікації відповідно до цього Порядку.

33. Незалежний рецензент повинен:

1) мати достатні повноваження для перевірки проекту верифікаційного звіту та внутрішньої верифікаційної документації відповідно до пункту 21 цього Порядку;

2) відповідати вимогам до компетентності, встановленим для провідного аудитора з верифікації відповідно до пункту 32 цього Порядку;

3) мати необхідну компетентність, щоб аналізувати інформацію, надану для підтвердження достовірності та повноти інформації, перевіряти відсутність інформації, суперечливу інформацію, а також необхідні реєстри даних, щоб оцінити повноту внутрішньої верифікаційної документації та

наявність достатнього обсягу інформації для підтвердження даних проекту верифікаційного звіту.

34. При здійсненні діяльності з верифікації верифікатор може залучати технічних експертів для отримання висновків та роз'яснень з окремих питань, необхідних аудитору з верифікації та провідному аудитору з верифікації для здійснення діяльності з верифікації.

Якщо незалежний рецензент не має компетентності для оцінювання окремого питання у процесі перевірки, верифікатор повинен звернутися за підтримкою до технічного експерта.

Технічний експерт повинен бути компетентним та мати спеціальні знання у відповідній сфері, необхідні для ефективного надання підтримки аудитору з верифікації та провідному аудитору з верифікації або незалежному рецензенту. Крім того, технічний експерт повинен мати достатній рівень розуміння питань, вказаних у підпунктах 1, 2 та 3 пункту 32 цього Порядку.

Технічний експерт повинен виконувати доручені йому завдання під керівництвом та за повної відповідальності провідного аудитора з верифікації, до якої залучений технічний експерт, або незалежного рецензента.

35. Верифікатор повинен визначити, задокументувати, впровадити та підтримувати здійснення однієї або більше процедур діяльності з верифікації відповідно до Закону, цього Порядку, ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими його може бути замінено.

До діяльності верифікатора також застосовуються такі процедури та процеси:

процеси та правила обміну інформацією між оператором та іншими відповідними сторонами;

належні заходи щодо збереження конфіденційності отриманої інформації;

процедура оскарження рішень;

процедура розгляду скарг (в тому числі орієнтовний термін розгляду);

процес видачі оновленого верифікаційного звіту у випадку виявлення помилок у верифікаційному звіті або звіті оператора після видачі оператору верифікаційного звіту для подальшого подання до уповноваженого органу;

процедура або процес залучення зовнішніх підрядників для виконання верифікації.

При визначенні та запровадженні таких процедур та процесів верифікатор повинен здійснювати діяльність відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими його може бути замінено.

Верифікатор повинен розробити, задокументувати, впровадити та підтримувати систему управління якістю для забезпечення узгодженої розробки, запровадження, вдосконалення та перегляду процедур та процесів відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими його може бути замінено.

36. Верифікатор повинен готувати документи в електронній або паперовій формі та вести записи в електронній або паперовій формі на підтвердження виконання вимог цього Порядку, у тому числі про компетентність та неупередженість персоналу.

Верифікатор повинен регулярно надавати інформацію оператору, а також забезпечити конфіденційність інформації, отриманої протягом верифікації відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими його може бути замінено.

37. Верифікатор повинен бути незалежним від оператора та має бути неупередженим у здійсненні діяльності з верифікації.

Для цього верифікатор та оператор не повинні бути пов'язані відносинами контролю або іншими відносинами, які можуть вплинути на його незалежність та неупередженість.

Для забезпечення принципу незалежності та неупередженості діяльності верифікатора, верифікатор повинен організувати свою діяльність способом, який захищає його об'єктивність, незалежність та неупередженість. Для цілей цього Порядку повинні застосовуватися відповідні вимоги, викладені у ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартах, якими його може бути замінено.

Верифікатор не повинен здійснювати діяльність з верифікації для оператора, якщо така діяльність створює неприйнятний ризик для неупередженості або призводить до конфлікту інтересів. Верифікатор не повинен залучати персонал або підрядників до верифікації звіту оператора, якщо це створює або може створити конфлікт інтересів. Верифікатор зобов'язаний переконатися у відсутності негативного впливу діяльності персоналу або організацій на конфіденційність, об'єктивність, незалежність та неупередженість верифікації.

Для цілей цього Порядку, неприйнятний ризик для неупередженості або конфлікту інтересів, виникає, зокрема, в таких випадках:

якщо верифікатор надає консультаційні послуги щодо розробки частини процесу моніторингу та звітності, описаного в плані моніторингу,

затвердженого уповноваженим органом, у тому числі розробки методики моніторингу, підготовки звіту оператора та підготовки плану моніторингу;

якщо верифікатор здійснює технічний супровід для розробки та підтримки системи, запровадженої для моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів.

Конфлікт інтересів для верифікатора у відносинах між ним та оператором виникає, зокрема, в таких випадках:

якщо відносини між верифікатором та оператором засновані на спільній власності, управлінні, керівництві або спільному персоналі, спільних ресурсах, фінансуванні, спільних договорах або маркетингу;

якщо оператор отримав консультацію, як зазначено в абзаці шостому цього пункту, або технічний супровід, як зазначено в абзаці сьомому цього пункту, від особи, яка пов'язана відносинами з верифікатором, та це загрожує неупередженості верифікатора.

Для цілей абзацу десятого цього пункту, неупередженість верифікатора вважається під загрозою, якщо відносини між верифікатором та особою, яка надала консультацію або технічний супровід, базуються на спільній власності, управлінні, керівництві або персоналі, спільних ресурсах, фінансуванні, спільних договорах або маркетингу, спільних комісійних платежах та інших винагородах за залучення нових клієнтів.

38. Верифікатор не повинен залучати зовнішніх підрядників для перевірки незалежним рецензентом або видачі верифікаційного звіту. Для цілей цього Порядку, при залученні зовнішніх підрядників для здійснення іншої діяльності з верифікації верифікатор повинен дотримуватися вимог, встановлених ДСТУ ISO 14065:2015 або іншими стандартами, якими його може бути замінено, у тому числі щодо конфіденційності інформації.

Залучення окремих фізичних осіб на договірній основі до здійснення діяльності з верифікації не повинно вважатися залученням зовнішніх підрядників для цілей абзацу першого цього пункту, якщо верифікатор, при залученні таких осіб на договірній основі, дотримується відповідних вимог, встановлених ДСТУ ISO 14065:2015 або іншими стандартами, якими його може бути замінено.

39. Верифікатор повинен визначити, задокументувати, запровадити та підтримувати здійснення відповідного процесу для забезпечення постійної неупередженості та незалежності верифікатора, інших осіб, зазначених у абзацах восьмому - одинадцятому пункту 37 цього Порядку, та всього персоналу та осіб, залучених до верифікації на договірній основі. Такий процес повинен містити механізм захисту неупередженості та незалежності

верифікатора та відповідати вимогам, викладеним у ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартах, якими його може бути замінено.